

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΑΝΟΣ Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

pansophoulis@slavstud.uoa.gr

pananoss@gmail.com

<https://uoa.academia.edu/PanosSophoulis>

Ο Πάνος Θ. Σοφούλης είναι διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Από το 2008 διδάσκει στο Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών (πρ. Σλαβικών Σπουδών) της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη μεσαιωνική ιστορία της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, τις βυζαντινο-σλαβικές σχέσεις, καθώς και τη μελέτη της ιστοριογραφίας των βαλκανικών χωρών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ-----

- 2022- Αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΦΕΚ διορισμού: Τεύχος Γ' 359/18.02.2022)
- 2022- Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ. με τίτλο: *Σπουδές στον Σλαβικό Κόσμο: Ιστορία, Γραμματεία, Πολιτισμός και Διαχρονικές Σχέσεις με τον Ελληνισμό*. Συν-διδασκαλία των μαθημάτων: «Θέματα ιστορίας του σλαβικού κόσμου και διαχρονικές σχέσεις με τον ελληνισμό» (εαρινό εξάμηνο) και «Πολιτικές και θρησκευτικές εξελίξεις στον νεότερο και σύγχρονο σλαβικό κόσμο» (χειμερινό εξάμηνο)
- 2017-2022 Επίκουρος καθηγητής με θητεία στο Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΦΕΚ διορισμού: Τεύχος Γ' 894/12.09.2017)

- 2017-2019 Μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΣΕΠ) Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Πρόγραμμα Σπουδών: *Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό / Θεματική Ενότητα: ΕΛΠ 20: Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα Ι: Από την Αρχαιότητα ως και τα Μεταβυζαντινά Χρόνια*
- 2012-2017 Λέκτορας με θητεία στο Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- 2008-2012 Διδάσκων σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80 στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- 2002-2004 Υποστήριξη προπτυχιακών φοιτητών του Κολλεγίου Έξετερ (Πανεπιστήμιο Οξφόρδης) σε θέματα βυζαντινής και βαλκανικής ιστορίας στα πλαίσια του 'tutorial system': παράδοση μαθημάτων σε έναν ή δύο φοιτητές, με εποπτεία και αξιολόγηση φοιτητικών εργασιών

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ – ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ-----

- 2016 Ερευνητική υποτροφία από το *Center of Advanced Studies - Sofia*, για την περίοδο Ιούνιο-Ιούλιο 2017
- 2013 Βραβείο καλύτερης μονογραφίας (*John D. Bell Book Prize*) του Bulgarian Studies Association (Boston, USA) για το έργο *Bulgaria and Byzantium*, 775-831.
<https://bgstudies.org/publications/book-prize-awards>
- 2011 1ο βραβείο/χορηγία του *Ιδρύματος Δημητρίου και Αιγλης Μπότσαρη*
- 2004 Χρηματικό βραβείο Κολλεγίου Exeter του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης
- 1999 Υποτροφία για Διδακτορικές σπουδές από το Κοινοφελές Ίδρυμα Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ-----

- Αναπληρωτής Προέδρος Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών, Ιούνιος 2019 – Μάρτιος 2020
- Πρόεδρος της *Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης* (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών (2022-)
- Τακτικό μέλος της *Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών* του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών
- Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος *Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών* του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών
- Μέλος *Εφορευτικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών Φιλοσοφικής Σχολής*
- Μέλος *Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ*

ΜΕΛΟΣ ΤΡΙΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ-----

Επιβλέπων:

- «Οι βουλγαρικές απεικονίσεις για το Βυζάντιο στο πλαίσιο των κοινωνικών μεταβολών κατά τον 20ό αιώνα: το αποτύπωμα στα σχολικά βουλγαρικά βιβλία της ιστορίας». Υποψήφια: Αικατερίνη Μαραγκουδάκη, ΤΡΓΦΣΣ, ΕΚΠΑ (2023-)

Μέλος τριμελούς επιτροπής των διδακτορικών διατριβών:

- «Ο ρόλος των βυζαντινών αγιολογικών προτύπων της μεσαιωνικής Σερβίας στη Μητρόπολη Καρλοβικίων τον 18ο αιώνα». Υποψήφια: Dragica Tadic-Papanikolaou, Θεολογική Σχολή, ΕΚΠΑ (2017-)
- «Η πολιτική της κυβέρνησης του ανεξάρτητου κράτους της Κροατίας (NDH) έναντι των ορθοδόξων, μουσουλμανικών και εβραϊκών πληθυσμών κατά την περίοδο 1941-1945». Υποψήφιος: Αριστείδης Γεωργόπουλος, Θεολογική Σχολή, ΑΠΘ (2022-)

ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ-----

2016- Μέλος του *Κέντρου Έρευνας της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Μεσογείου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης «Cetaneum»* (Πανεπιστήμιο του Łódź, Πολωνία)

- Μέλος του *Κέντρου Μεσαιωνικών Ερευνών* (Πανεπιστήμιο του Βέλικο Τάρνοβο «Άγιοι Κύριλος και Μεθόδιος», Βουλγαρία)
- 2014- Μέλος του *Διεθνούς Κέντρου Ορθόδοξων Σπουδών* (Πανεπιστήμιο του Νις, Σερβία)
- 2014- Μέλος της *Ένωσης Ελλήνων Σλαβολόγων*
- 2011- Μέλος της *Ελληνικής Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*
- 2011- Μέλος της *Ελληνικής Επιτροπής Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης*
- 2010- Μέλος του *The Early Slavic Studies Association (ESSA)*
- 2007- Μέλος της *Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας*
- 2006- Μέλος του *Society for the Promotion of Byzantine Studies (SPBS)*

ΜΕΛΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΠΙΣΤ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΕΙΡΩΝ-----

- Επιστημονικός υπεύθυνος της σειράς *Studia mediaevalia* των εκδόσεων «Ηρόδοτος»
- Γραμματέας της συντακτικής επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Cyrrillomethodianum* (Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κυρίλλου και Μεθοδίου, Θεσσαλονίκη)
- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Crkvene Studije* (Πανεπιστήμιο Νις, Κέντρο Βυζαντινο-σλαβικών Σπουδών, Διεθνές Κέντρο Ορθόδοξων Σπουδών, Σερβία)
- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Erohi* (Πανεπιστήμιο του Βέλικο Τάρνοβο «Άγιοι Κύριλος και Μεθόδιος», Τμήμα Ιστορίας, Βουλγαρία)

ΚΡΙΤΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ / ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ-----

- Κριτικός αναγνώστης για τα επιστημονικά περιοδικά:
 - *Βυζαντινά Σύμμεικτα* (ΠΕ/ΕΙΕ)
 - *Τεκμήρια* (ΠΕ/ΕΙΕ)

- *Crkvene Studije / Church Studies* (Πανεπιστήμιο του Niš, Κέντρο Βυζαντινο-σλαβικών Σπουδών, Σερβία)
 - *Studia Ceranea. Journal of the Waldemar Ceran Research Centre for the History and Culture of the Mediterranean Area and South-East Europe* (Πανεπιστήμιο του Lodz, Πολωνία)
 - *Hiperboreea* (Balkan History Association, Pennsylvania State University Press)
- Κριτικός αναγνώστης για τη σειρά μονογραφιών *New Approaches to Byzantine History and Culture* του εκδ. οίκου Palgrave Macmillan
 - Κριτικός αναγνώστης για μονογραφίες του εκδοτικού οίκου Peter Lang

ΜΕΛΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΙΔΩΝ-----

- 2021 Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Ημερίδας του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών με τίτλο: Σλάβοι και Ελληνική Επανάσταση: Ιστορικές, ιδεολογικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις (Αθήνα, 4-5 Ιουνίου)
- 2016 Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής για την διοργάνωση εκδηλώσεων και δράσεων στα πλαίσια του «Αφιερωματικού έτους Ελλάδας-Ρωσίας 2016»
- 2015 Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Ημερίδας του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών με τίτλο: *Οι Σλαβικές σπουδές από την οπτική των νέων* (Αθήνα, 28 Μαΐου)
- 2014 Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Ημερίδας του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών με τίτλο: *Εκατό Χρόνια από την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η Ρωσική διασπορά στον Ελλαδικό χώρο και στα Βαλκάνια* (Αθήνα, 20 Ιουνίου)
- 2012 Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Ημερίδας του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών με τίτλο: *Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος* (Αθήνα, 7 Δεκεβρίου)
- Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Ημερίδας του Ιδρύματος Δημητρίου και Αιγλης Μπότσαρη και του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών Σπουδών

Βενετίας με τίτλο: *Η απήχηση της Ναυμαχίας της Ναυπάκτου στον ευρωπαϊκό κόσμο* (Ναύπακτος, 13 Οκτωβρίου)

Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του 3ου Διεθνούς Συνεδρίου της Ρουμανικής Επιτροπής Βαλτικών και Νορδικών Σπουδών (ARSN) με τίτλο: *European networks: the Balkans, Scandinavia and the Baltic world in a time of economic and ideological crisis* (Targoviste, 25-27 Μαΐου)

ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ-----

Ξένες Γλώσσες: Αγγλικά

Γερμανικά

Γαλλικά (δυνατότητα ανάγνωσης)

Βουλγαρικά (επίπεδο B₁)

Ρωσικά (επίπεδο B₁)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ-----

I. ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

1) *The Byzantine Civil Wars of the Fourteenth Century and Foreign Powers* [East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450 series], Leiden / Boston: Brill (υπό προετοιμασία)

2) *Banditry in the Medieval Balkans, 800-1500* [New Approaches to Byzantine History and Culture], London / Cham: Palgrave Macmillan, 2020, σελ. 201, ISBN: 978-3-030-55904-5 (<https://www.palgrave.com/gp/book/9783030559045>)

➤ Βιβλιοκρισία του έργου στα επιστημονικά περιοδικά:

- *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija)* τ. 8/8 (2021), σσ. 266-270
<https://ff.unsa.ba/subds/ejournals/index.php/radovihua/issue/view/8>
- *Bulletin of British Byzantine Studies* τ. 47 (2021), σσ. 124-128

3) *Byzantium and Bulgaria, 775-831* [East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450, no 16], Leiden / Boston: Brill, 2012, σελ. 480, ISBN: 978-900-420-695-3 (<http://www.brill.nl/byzantium-and-bulgaria-775-831>)

➤ Βραβείο καλύτερης μονογραφίας (*John D. Bell Book Prize*), Bulgarian Studies Association (Boston, USA)

- Βιβλιοκρισία του έργου στα επιστημονικά περιοδικά:
 - *Bulletin of British Byzantine Studies*, τ. 38 (2012), σσ. 140-142
<http://www.byzantium.ac.uk/fileadmin/documents/BBBS-2012.pdf>
 - *Speculum*, τομ. 88, τευχ. 4 (Οκτώβριος 2013), σσ. 1169-1172
 - *Revue des Etudes Sud-Est Européennes*, τ. 51 (2013), σσ. 427-428
 - *Cyrrillomethodianum*, τ. 19 (2014), σσ. 119-120

II. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΜΩΝ

- 1) *The Balkans in the Seventh Century: Ethnic and Cultural Transformations* (επιμ. Με τον Γ. Καρδάρη) Leeds: Arc Humanities Press (υπό προετοιμασία)
- 2) *The Balkans in the Late Middle Ages, 1300–1550* (επιμ. με F. Curta), London: Routledge (υπό προετοιμασία)
- 3) *Εκατό χρόνια από την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου: Η ρωσική Διασπορά στον ελλαδικό χώρο και στα Βαλκάνια. Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ (20-6-2014)*, (επιμ. με τους Α. Παπαγεωργίου και Ν. Παπαστρατηγάκη), Αθήνα: Ηρόδοτος, 2022, σελ. 312, ISBN: 978-960-485-282-6
- 4) *Από Καρδίας. Αφιερωματικός τόμος εις μνήμην Δημητρίου Χ. Πάντου* (επιμ. με τους Χ. Καρανάσιο, Μ. Λίτινα), Αθήνα: Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης, 2016, σελ. 538, ISBN: 978-618-828-210-0
- 5) *Μεσαιωνικός σλαβικός κόσμος* (επιμ. με την Α. Παπαγεωργίου), Αθήνα: Ηρόδοτος, 2014, σελ. 375, ISBN: 978-960-485-100-3
- 6) *Σλάβοι και ελληνικός κόσμος: Πρακτικά Α΄ Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Σλαβικών Σπουδών*, Αθήνα: εκδ. Πελεκάνος, 2014, σελ. 244, ISBN: 978-960-400-938-1

III. ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

- 1) «The older populations in the Lower Danube region (Slavs, “Thracians”, Greeks) in the seventh and eight centuries: Survival and incorporation into the new state structures”, στο P. Sophoulis – G. Kardaras (επιμ.), *The Balkans in the Seventh*

- Century: Ethnic and Cultural Transformations*, Leeds: Arc Humanities Press (υπό προετοιμασία)
- 2) «Η Βενετία, η Γένουα και οι Παλαιολόγιοι εμφύλιοι πόλεμοι», στο: Ε. Συγκέλλου – Χ. Μακρυπούλιας – Μ. Αλυσανδράτου (επιμ.), *Τόμος προς τιμήν του Καθηγητή Ταξιάρχη Κόλια* (υπό έκδοση)
 - 3) «War and identity in early medieval Bulgaria», στο: G. Stouratis (επιμ.), *War and Peoplehood in the Middle Ages*, Leeds: Arc Humanities Press, 2023, σσ. 87-98
 - 4) «Μαρτυρίες βλαχικών ληστρικών επιθέσεων στα μεσαιωνικά Βαλκάνια (11ος-15ος αι.)», στο: Μ. Δημήτρη (επιμ.), *Από τον Πόντο στον Αδρία. Μελέτες προς τιμή της Μαρίας Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου*, Αθήνα: Λειμών, 2023, 269-282
 - 5) «Μια αναδρομή στην ιστορία των βυζαντινών σπουδών στη Βουλγαρία», *Βυζαντινός Δόμος* 30 (2022/23), σσ. 361-377
 - 6) «Cumans, Tatars and Anatolian Turks in the Palaiologan civil wars», στο: Y. V. Pylypchuk (επιμ.), *Skhid i Ukrayina. Mateialy mizhnarodnoyi naukovoï konferenciï “Skhid ta Ukrayina: Naukova konferenciya prysvyachenna pamyati Yaroslava Dashkevycha, yaka vidbulas' 17-18 zhovtnya 2022”*, Kyiv: Nacional'nyi pedahogichnyi universytet imeni M. P. Dragomanova, 2022, σσ. 54-65
 - 7) «Bulgaria – “The new Byzantium”: Political ideology and self-perception in a medieval Balkan state», στο: Ch. Raffensperger (επιμ.), *Authorship, Worldview, and Identity in Medieval Europe*, Oxford: Taylor & Francis / Routledge, 2022, σσ. 311-326
 - 8) «Η σερβική και βουλγαρική εμπλοκή στους βυζαντινούς εμφυλίους πολέμους του 14ου αι. Σύντομη επισκόπηση», *Fragmenta Hellenoslavica* 7 (2021), σσ. 109-123
 - 9) «Byzantium and East Central Europe: A brief outline of political and cultural relations», στο: D. Zupka – G. Vercamer (επιμ.), *Rulership in Medieval East Central Europe*, Leiden / Boston: Brill, 2021, σσ. 309-324
 - 10) «Shifting identities in the medieval Balkans: The case of Albania and Bosnia», *Βυζαντινός Δόμος* 29 (2021), σσ. 439-447
 - 11) «Setting the scene: An overview of Byzantine-Bulgar relations between the 8th and the 11th centuries», στο: A. Bosselmann-Ruickbie – S. Greiff – F. Daim (eds), *The Preslav Treasure from Bulgaria. BOO vol. 30*
 - 12) «The Bulgar paradox: A horse powered (?) elite in the Balkans», στο F. Daim, H. Meller, W. Pohl (επιμ.), *From the Huns to the Turks – Mounted Warriors in Europe and Central Asia. Internationale Konferenz am Römisch-Germanischen Zentralmuseum - Leibniz Forschungsinstitut für Archäologie in Kooperation mit*

dem Institut für Mittelalterforschung der Österreichischen Akademie der Wissenschaften und dem Landesmuseum für Vorgeschichte Halle, Halle: Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle, 2021, σσ. 239-246

- 13) «Ο βυζαντινο-ρωσικός ανταγωνισμός στη Βαλκανική και στην Κριμαία», στο: Γ. Καρδαράς (επιμ.), *Το Βυζάντιο και το πρώτο ρωσικό κράτος (882-1240)*, Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών/ΙΕΕ, 2020, σσ. 41-56
- 14) «Το κράτος του Κιέβου και το Βυζάντιο μέσα από τα μάτια ρώσων ζωγράφων», στο: Α. Δεληκάρη (επιμ.), *Βυζαντινές επιδράσεις στη Μεσαιωνική Ρωσία*, Θεσσαλονίκη: εκδ. Κυριακίδη, 2019, σσ. 111-134
- 15) «Byzantium and medieval Poland», στο: G. Kardaras (επιμ.), *One hundred years of Greek-polish relations: A historical and cultural path*, Athens: Institute of National research, 2019, σσ. 101-111
- 16) «A Resurgent Empire? Byzantium in the early 800's», στο: M. Ančić – J. Shepard – T. Vedriš (επιμ.), *Imperial Spheres and the Adriatic: Byzantium, the Carolingians and the Treaty of Aachen (812)*, Oxford: Routledge, 2018, σσ. 75-83
- 17) «Βυζαντινά Χρονικά και οι νοτιοσλαβικές μεταφράσεις τους τον 14ο αιώνα», στο: Α.Μ. Βαγενά (επιμ.), *ΦΩΤΙΩΙ: Τόμος για τα 40χρονα διδασκαλίας του Ομότιμου Καθηγητή του Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών Φωτίου Αρ. Δημητρακόπουλου*, Αθήνα: εκδ. Επικαιρότητα, 2018, σσ. 272-292 (ελληνική μετάφραση του άρθρου αρ. 19)
- 18) «Οι συνεχιστές της Κυρίλλο-μεθοδιανής παράδοσης στη Βουλγαρία: Κλήμης – Ναούμ – Κωνσταντίνος Πρεσλάβας», στο: *Οι Θεσσαλονικείς Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος και η προσφορά τους στον κόσμο των Σλάβων: Πρακτικά Α' Επιστημονικής Ημερίδας*, Θεσσαλονίκη 2017, σσ. 65-77.
- 19) «Bandits and pirates in the Medieval Balkans: Some evidence from hagiographical texts», *Bulgaria Mediaevalis* 7 (2016), σσ. [339-351](#)
- 20) «Byzantine Chronicles and their south Slavonic translations in the 14th century», *Cyrrillomethodianum* 21 (2016), σσ. [199-213](#)
- 21) «Η εξέλιξη των Βυζαντινών σπουδών στην ανατολική Κεντρική Ευρώπη», στο: Χ. Καρανάσιος – Μ. Λίτινα – Π. Σοφούλης (επιμ.), *Από Καρδίας. Αφιερωματικός τόμος εις μνήμην Δημητρίου Χ. Πάντου*, Αθήνα: Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης, 2016, σσ. [419-448](#)
- 22) «The Mongol invasion of Croatia and Serbia in 1242», *Fragmenta Hellenoslavica* 2 (2015), σσ. [251-278](#)

- 23) «Incorporating the other: Shaping the identity of the Christian community in early Medieval Bulgaria», *Cyrillomethodianum* 20 (2015), σσ. [63-74](#)
- 24) «Το σλαβικό σχέδιο του Βυζαντίου και η εξάπλωση του χριστιανισμού στην Βουλγαρία τον 9ο αιώνα», στο: Α. Δεληκάρη (επιμ.), *Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο "Κύριλλος και Μεθόδιος: Το Βυζάντιο και ο κόσμος των Σλάβων"*, Θεσσαλονίκη 28-30 Νοεμβρίου 2013, Θεσσαλονίκη: Δήμος Θεσσαλονίκης, 2015, σσ. [622-632](#)
- 25) «Η μεσαιωνική Βουλγαρία», στο: Π. Σοφούλης και Α. Παπαγεωργίου (επιμ.), *Μεσαιωνικός σλαβικός κόσμος*, Αθήνα: Ηρόδοτος, 2014, σσ. 57-104
- 26) «Σύντομες παρατηρήσεις για την ανάπτυξη των ελληνο-σλαβικών σπουδών στον ελλαδικό χώρο», στο: Π. Σοφούλης (επιμ.), *Σλάβοι και ελληνικός κόσμος: Πρακτικά Α' Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Σλαβικών Σπουδών*, Αθήνα: εκδ. Πελεκάνος, 2014, σσ. 240-242
- 27) «Containing the Bulgar threat: Byzantium's search for an ally in the former Avar territories in the early Middle Ages», *Bulgaria Mediaevalis* 2 (2011), σσ. [399-407](#)
- 28) «The 'Chronicle of 811', the Scriptor incertus and the Byzantine-Bulgar wars of the early ninth century», *Bulgaria Mediaevalis* 1 (2010), σσ. [377-384](#)
- 29) «Σχέσεις Βυζαντίου και Βουλγαρίας κατά το τέλος των "σκοτεινών αιώνων": η νομισματική μαρτυρία», *Βυζαντιακά* 28 (2009), σσ. [171-193](#)
- 30) «New remarks in the history of Byzantine-Bulgar relations in the late eighth and early ninth century», *Byzantinoslavica* 68 (2009/1-2), σσ. [119-138](#)
- 31) «When did the battle of «Leo's Hill» take place? A note on the history of Byzantine-Bulgar relations in the early ninth-century», *Βυζαντινός Δόμος* 16 (2007-2008), σσ. 201-212

IV. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ ΛΗΜΜΑΤΑ

- 1) «Signs of an economic recovery in the eastern Balkans», στο: H. Meller, W. Pohl, Ph. von Rummel, Falko Daim, T. Vida and A. Sarants (eds.) *Europa im Frühmittelalter, 300-1000 (von Skandinavian bis Kleinasien)*, Landesmuseum Halle: Halle, σσ.....
- 2) «Military and political history of Byzantium and Bulgaria», στο: H. Meller, W. Pohl, Ph. von Rummel, Falko Daim, T. Vida and A. Sarants (eds.) *Europa im Frühmittelalter, 300-1000 (von Skandinavian bis Kleinasien)*, Landesmuseum Halle: Halle, σσ.....

- 3) «Bulgaria and Bulgars», στο: R. Bagnall κ.α. (επιμ.), *Encyclopedia of Ancient History*, τ. 3, Maiden, MA 2013, σσ. 1205-1207

V. ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- 1) «Οι Σλάβοι στην Πελοπόννησο», *Ιστορία* 371 (Μάιος, 1999), σσ. 60-67
- 2) «Γότθοι επιδρομείς και Ιουστινιανός», *Ιστορία* 367 (Ιανουάριος 1999), σσ. 14-25

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ-----

“D. Dzino – K. Parry (επιμ.), *Byzantium, its neighbours and its cultures* [Byzantina Australiensia 20], Brisbane: Australian Association for Byzantine Studies, 2014”, στο *Speculum*, τ. 91/3 (Ιούλιος 2016), σσ. [777-778](#).

“A. Rhoby (επιμ.), *Inscriptions in Byzantium and beyond: Methods—Projects—Case Studies* [Veröffentlichung zur Byzanzforschung 38; Österreichische Akademie der Wissenschaften Philosophisch-Historische Klasse Denkschriften 478], Vienna: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2015”, στο *Speculum*, τ. 92/1 (Ιανουάριος 2017), σσ. [299-300](#).

“V. Georgiev – G.N. Nikolov (επιμ.), *Evropejskijat Jugoiztok prez vtorata polovina na X – načaloto na XI vek: Istorija i kultura. Meždunarodna konferentsija, Sofija, 6-8 Oktomvri 2014 g. / South-eastern Europe in the second half of the 10th – beginning of the 11th centuries: History and culture. International conference, Sofia, 6-8 October 2014*, Sofia: Bălgarska Akademija na Naukite / Bulgarian Academy of Sciences, 2015”, στο *Byzantinoslavica*, τ. 74 (2016), σσ. 287-289.

ΟΜΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ / ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ -----

- 2024 «Μία σύντομη αναδρομή στην ιστορία των Βυζαντινών Σπουδών στη Βουλγαρία», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *Κύριλλος και Μεθόδιος: Οι θεμελιωτές των Σλαβικών Σπουδών* (Θεσσαλονίκη, 23-24 Μαΐου)
- 2023 «Marriage and Alliance in the Byzantine Civil Wars of the 14th Century», εισήγηση στο 30ο Διεθνές Συνέδριο Μεσαιωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Leeds (Leeds, 3-6 Ιουλίου)

- «Soldiery and brigandage in the late medieval Balkans», εισήγηση στο 3^ο Διεθνές Συνέδριο Στρατιωτικής Ιστορίας της Μεσογείου, (Κωνσταντινούπολη, 26-28 Ιουνίου)
- «Συνέχειες και ασυνέχειες στον αστικό πολιτισμό της βυζαντινής Αργολίδας», ομιλία στα πλαίσια της παρουσίασης του νέας έκδοσης του έργου *Ναυπλία* του Μ. Λαμπρυνίδη (Ναύπλιο, 12 Μαρτίου)
- «Το Βυζάντιο και η Κεντρική Ανατολική Ευρώπη: Μεγάλη Μοραβία, Ουγγαρία, Βοημία, Πολωνία», ομιλία στη σειρά σεμιναρίων του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ. με τίτλο: *Βυζάντιο και ξένοι λαοί: Διεθνείς σχέσεις, μετοικήσεις, μεταναστεύσεις, επιγαμίες* (Θεσσαλονίκη, 9 Φεβρουαρίου)
- 2022 «Serbs, Bulgarians and Turks in the Byzantine civil wars of the fourteenth century», ομιλία στη σειρά σεμιναρίων του Α.Π.Θ. και του Πανεπιστημίου Ibn Haldun της Κων/πολης με τίτλο: *The Balkans between Empires* (Θεσσαλονίκη, 8 Απριλίου)
- «Βυζαντινή εκκλησιαστική διπλωματία και Α΄ Βουλγαρικό κράτος», ομιλία στο πλαίσιο της σειράς σεμιναρίων του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ. με τίτλο *Εκκλησία και διπλωματία στον βυζαντινό κόσμο* (Θεσσαλονίκη, 10 Ιανουαρίου)
- 2021 «Η σερβική και βουλγαρική εμπλοκή στους βυζαντινούς εμφύλιους πολέμους του 14ου αι.», ομιλία στο Διεθνές συνέδριο με τίτλο: *Ελληνισμός και Σλαβικός κόσμος. Πτυχές μιας διαχρονικής σχέσης* (Θεσσαλονίκη, 30 Οκτωβρίου)
- «“They sweep down from the mountains to despoil and ravage the land”: The problem of banditry in its medieval Balkan context», ομιλία στο Πρώιμο σλαβολογικό σεμινάριο του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης (Οξφόρδη, 18 Μαΐου)
- «Shepherds, military men and brigand societies», ομιλία στο σεμινάριο Βυζαντινών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου (Εδιμβούργο, 8 Μαρτίου)
- 2020 «The rise of Kievan Rus' and its relations with Byzantium and the Islamic world», ομιλία στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος «MA in Black Sea and Eastern Mediterranean Studies» (μάθημα: *The Black Sea and the Eastern Mediterranean in the Middle Ages*) του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος (Θεσσαλονίκη, 15 Δεκεμβρίου)
- 2019 «Byzantium and medieval Poland», ομιλία στη Διεθνή Ημερίδα με τίτλο:

One hundred years of Greek-polish relations. A historical and cultural path
(Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα, 27 Ιουνίου)

«Το Βυζάντιο και οι πρώιμοι Βούλγαροι», ομιλία στο πλαίσιο του Α΄ κύκλου ομιλιών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών/ΕΙΕ με θέμα: *Το Βυζάντιο και οι λαοί της στέπας* (Αθήνα, 22 Ιανουαρίου)

2018

«Soldiers, Looters, and Pirates: "State-Sponsored" and "Private" Raiding in the Medieval Balkans», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *Mobility during the Viking Age: Scandinavians and Others*, Tübingen (27-28 Σεπτεμβρίου)

«Setting the scene: An overview of Byzantine-Bulgar relations between the 8th and the 11th centuries», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *Autour du Trésor de Preslav*» (Μουσείου Λούβρου, Παρίσι, 19-20 Σεπτεμβρίου)

«Shifting Identities in the Late Medieval Balkans: The Case of Albania and Bosnia», εισήγηση στο 25ο Διεθνές Συνέδριο Μεσαιωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Leeds (Leeds, 2-5 Ιουλίου)

«War and Identity in Early Medieval Bulgaria», εισήγηση στο Διεθνές

Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *War and Peoplehood in the Middle Ages in a Comparative Perspective* (Πανεπιστήμιο Βιέννης, 18-19 Ιουνίου)

«The Bulgar paradox: A horse powered (?) elite in the Balkans», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *From the Huns to the Turks. Mounted Warriors in Europe and Central Asia* (Römisch-Germanisches Zentralmuseum Leibniz-Forschungsinstitut für Archäologie, Mainz, 25-26 Απριλίου)

2017

«The State and the Other: Responses to the problem of brigandage in the Medieval Balkans», εισήγηση στο 24ο Διεθνές Συνέδριο Μεσαιωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Λίντς (Λίντς, 3-6 Ιουλίου 2017)

«Το Βυζαντινό Χρονικό στη Βουλγαρία και τη Σερβία του Ύστερου Μεσαίωνα», εισήγηση στην Επιστημονική Ημερίδα του με τίτλο: *Η απήχηση του έργου των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου στον κόσμο των Σλάβων* (διοργάνωση: Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κυρίλλου και Μεθοδίου – Ιερός Προσκυνηματικός Ναός Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου Θεσσαλονίκης), (Θεσσαλονίκη, 31 Μαΐου)

«Ο βυζαντινορωσικός ανταγωνισμός στη Βαλκανική και στην Κριμαία», ομιλία στο πλαίσιο του Γ΄ κύκλου ομιλιών του Ινστιτούτου Ιστορικών

Ερευνών/ΕΙΕ με θέμα: *Το Βυζάντιο και το πρώτο ρωσικό κράτος (882-1240)*, (Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου)

2016

«Το κράτος του Κιέβου και το Βυζάντιο μέσα από τα μάτια ρώσων ζωγράφων», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με τίτλο: *Βυζαντινές επιδράσεις στη Μεσαιωνική Ρωσία* (Θεσσαλονίκη, 7-8 Δεκεμβρίου)

«Brigandage in the Byzantine-Bulgar border», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *Byzantine-Bulgar relations during the early Middle Ages (7th-11th c.)*, (Βέλικο Τάρνοβο, Βουλγαρία, 28-29 Οκτωβρίου)

«Banditry in the Balkans (9th-14th c.): The evidence of Saint's Lives», εισήγηση στο 23ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών (Βελιγράδι, 21-27 Αυγούστου)

«Οι συνεχιστές της Κυρίλλο-μεθοδιανής παράδοσης στην Βουλγαρία: Κλήμης, Ναούμ, Κωνσταντίνος Πρεσλάβας», εισήγηση στην Επιστημονική Ημερίδα του με τίτλο: *Οι Θεσσαλονικείς Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος και η προσφορά τους στον κόσμο των Σλάβων* (διοργάνωση: Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κυρίλλου και Μεθοδίου), (Θεσσαλονίκη, 16 Μαΐου)

«Η Θεσσαλονίκη στην απόκρυφη Βουλγαρική γραμματεία», ομιλία στο Διεπιστημονικό μεταπτυχιακό σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης» (Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ / Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, ΕΙΕ). Θεματική σεμιναρίου: *Βυζαντινή Θεσσαλονίκη: σταθμοί στην ιστορία, κοινωνία και καθημερινότητα, πνευματική ζωή, τέχνη και ακτινοβολία* (Αθήνα, 20 Απριλίου)

2015

«Ιστορία της Βουλγαρίας κατά τους Μέσους Χρόνους», εισήγηση στο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών με τίτλο: *Επιστημονικές και διδακτικές προσεγγίσεις στην ιστορία και τον πολιτισμό των Βαλκανικών λαών* (διοργάνωση: Ελληνική Επιτροπή Σπουδών ΝΑ Ευρώπης – Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, ΕΙΕ), (Αθήνα, 23 Οκτωβρίου)

«Βυζαντινά χρονικά και οι νοτιοσλαβικές μεταφράσεις τους τον 14ο αιώνα», εισήγηση στη Διεθνή Επιστημονική Ημερίδα (ΚΑ΄ Παύλεια) με τίτλο: *Βυζαντινά πνευματικά και πολιτιστικά πρότυπα στον σλαβικό κόσμο* (Βέροια, 6 Ιουνίου)

«Η εξέλιξη των Βυζαντινών σπουδών στην ανατολική Κεντρική Ευρώπη», ομιλία στο πλαίσιο του Δ΄ κύκλου ομιλιών του Ινστιτούτου Ιστορικών

- Ερευνών/ΕΙΕ με θέμα: *Το Βυζάντιο και η ανατολική Κεντρική Ευρώπη. Νέα κέντρα στην περιφέρεια του Βυζαντινού κόσμου* (Αθήνα, 3 Μαρτίου)
- 2014 «Από την κυριαρχία στην κατάρρευση: Η διαμόρφωση της βαλκανικής πολιτικής του Βυζαντίου κατά τον 12ο αιώνα», ομιλία στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος «Βυζαντινές Σπουδές» του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο, 5 Νοεμβρίου)
- «Το τέλος της βυζαντινής κυριαρχίας στα βόρεια Βαλκάνια (1180-1204)», ομιλία στο Διεπιστημονικό μεταπτυχιακό σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης» (Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ / Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, ΕΙΕ). Θεματική σεμιναρίου: *Το Βυζάντιο μεταξύ Ανατολής και Δύσης κατά την περίοδο των Κομνηνών και των Αγγέλων (1081-1204)*, (Αθήνα, 28 Μαΐου)
- 2013 «Το σλαβικό σχέδιο του Βυζαντίου και η εξάπλωση του χριστιανισμού στην Βουλγαρία τον 9ο αιώνα», εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο: *Κύριλλος και Μεθόδιος: Το Βυζάντιο και ο κόσμος των Σλάβων* (Θεσσαλονίκη 28-30 Νοεμβρίου)
- 2012 «Σύντομες παρατηρήσεις για την ανάπτυξη των ελληνο-σλαβικών σπουδών στον ελλαδικό χώρο», εισήγηση στην Πρώτη Επιστημονική Ημερίδα του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με τίτλο: *Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος* (Αθήνα, 7 Δεκεμβρίου)
- «A Resurgent Empire?' Byzantium in the early 800's», εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: *Treaty of Aachen: the origins and impact in the region between the Adriatic, Central and Southeastern Europe* (Ζάνταρ, 27-29 Σεπτεμβρίου)
- «The Chronicle of Theophanes and the Byzantine-Bulgar wars of the early ninth century», εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: *The Chronicle of Theophanes: sources, composition and transmission* (Παρίσι, 14-15 Σεπτεμβρίου)
- 2012 «Bulgaria beyond the Danube: shaping the identity of a frontier community», εισήγηση στο 47ο Διεθνές Συνέδριο Μεσαιωνικών Σπουδών (Kalamazoo MI, ΗΠΑ, 12 Μαΐου)
- 2011 «Ο (Α)κροκόνδυλος Κλαδάς και η αντίσταση κατά των Οθωμανών στη Μάνη (1480-1490)», ομιλία στο πλαίσιο του ετήσιου κύκλου διαλέξεων της Ελληνικής Επιτροπής Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Αθήνα, 9 Δεκεμβρίου).
- 2011 «Byzantine coin-circulation in Bulgaria (mid-8th – early 9th c.)», εισήγηση στο 22ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών (Σόφια, 22-27 Αυγούστου)

- 2007 «Σχέσεις Βυζαντίου και Βουλγαρίας κατά το τέλος των «σκοτεινών αιώνων»: η νομισματική μαρτυρία», εισήγηση στο *KH' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο* (Θεσσαλονίκη, 25-27 Μαΐου)
- 2004 «Reflections on Byzantine-Bulgar Warfare», ομιλία στο σεμινάριο Βυζαντινών σπουδών του Παν/μίου της Οξφόρδης (Οξφόρδη, 18 Μαΐου)
- 2003 «Projecting Royal Power: The Palaces and Temples of the Bulgar Khans», ομιλία στο σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Παν/μίου της Οξφόρδης (Οξφόρδη 22 Απριλίου)
- 2003 «Two fragments, one chronicle: The *Scriptor Incertus de Leone Armenio* and the «chronicle of 811», ομιλία στο σεμινάριο μεταπτυχιακών φοιτητών Βυζαντινών σπουδών του Παν/μίου της Οξφόρδης (Οξφόρδη 8 Νοεμβρίου)